

LA MOMIFICACIÓ

Potser el més conegut de l'Antic Egipte, per a les cultures posteriors, a part de les piràmides i alguns misteris de la seva cultura, siguin les seves mòmies. Tot Tot sembla indicar un desmesurat culte a la mort, al més enllà, a la foscor del temple i la tomba; no obstant això, tant els escrits com l'art ens indiquen el contrari. Si bé és cert que el culte als Déus està present en tots els actes, la religió no impedeix el plaer i la diversió.

Les tombes dels reis ens parlen del seu poder, de les seves victòries, del seu culte als déus (el rei és també un déu). Lliures de les càrregues i deures del rei, i després d'un profund canvi de mentalitat ocorregut ja en el Primer Període Intermedi, els nobles i alts funcionaris decoren les seves tombes amb escenes alegres de les seves vides: Les seves dones, els seus fills, la caça, els banquets, el joc senet, les múltiples formes de vida amb les quals Hapi regala a Khemet, tot immortalitzat perquè acompanyi al difunt per tota l'eternitat.

Aquest és el motiu principal de l'art funerari egipci. Molt abans del descobriment dels mètodes de momificació, el clima i la sorra s'encarregaven de conservar el cos. Existeixen multitud de cadàvers del quart mil·lenni momificats de forma natural, sense tractament algú. Van ser enterrats en posició fetal, embolicats en catifes o pells de cabra.

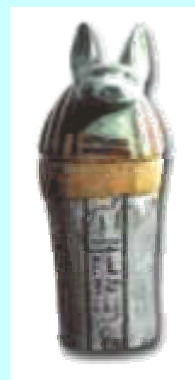
Per què la momificació del cadàver?

La momificació està basada en la llegenda d'Osiris: "Seth esquartera el seu cos per a impedir la seva resurrecció i és Isis qui reuneix els trossos i recompon el cos, ho vengua i el retorna a la vida. Les parts que es compon l'ésser individual són Jat, Ib, Ca, Ba, Dj., Sejem, Sah, Ren i Jaibit. El Jat és el cos. En el moment de la mort és l'esperit, Ba, el qual vola cap als déus. El Ca és la forma intermèdia relacionada per alguns amb l'ombra (Jaibit)). El Ib és el cor, seu de la ment, sentiments, de la vida física en si. El cos amb el cor, deuen romandre incorruptes perquè la individualitat de la persona no desaparegui. Dj. és la intel·ligència. Sah és el cos espiritual. Ren és el nom, sense el

qual gens pot existir. Sejem és el poder que manté units tots els elements que formen el conjunt. Així la tomba passa a ser la llar del Ca, el cos és el seu estatge. Les estàtues del difunt estan presents per si el cos desapareix. Les pintures serveixen per a recordar els bons moments de la vida. Aquest és el motiu principal de l'art funerari egipci.

TÈCNiques:

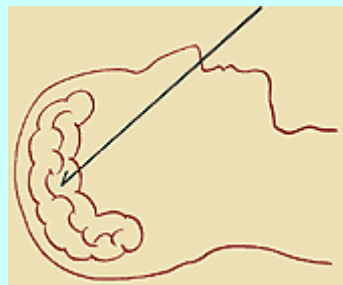
Aquest treball es realitzava per sacerdots especialitzats. Encara que el seu treball era essencial per a la mentalitat religiosa egípcia, aquests sacerdots no estaven bé vistos per la població que els relacionava directament amb la mort. Una vegada s'ha produït la mort els familiars lliuren el cos als sacerdots per a la seva momificació. El que sabem de les tècniques es deu especialment a l'historiador grec Heròdot, que relata molts aspectes sobre els egipcis, però amb data molt posterior als esdeveniments que narra. Diu Heròdot:

“Quan mor un home de certa categoria, totes les dones es cobreixen de fang el cap i la cara, i després de deixar el cadàver en l'habitatge, recorren la ciutat juntament amb els parents del difunt, copejant-se el cor, duent les faldilles arremangades i els pits a l'aire. També els homes es copegen el pit i es s'arremanguen la seva túnica. Quan tot això ha acabat, es duen el cadàver a l'embalsamatori . Allí es fa càrrec d'ell un equip de gent especialitzada i que, quan es troben davant el cadàver, mostren als parents un mostrari de maniquís, en fusta pintada imitant els colors naturals, a fi de que els parents triïn el model que s'adapta al seu pressupost. I els diuen: Tal vegada pugui

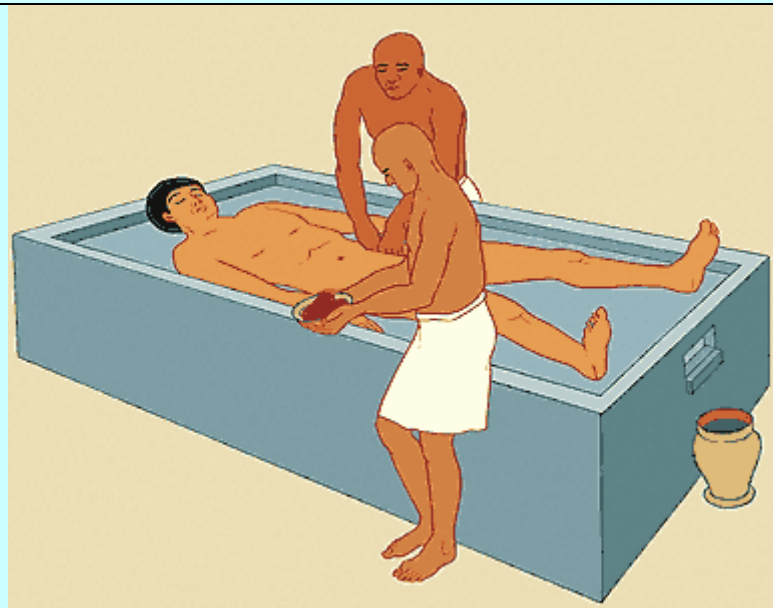
interessar-los aquest model, que és el més luxós (Osiris) però no m'atreveixo a pronunciar el seu nom.

Després els presenten un d'altra classe més ordinari i econòmic, i per fi un tercer que és el més barat de tots. Una vegada conclosa la propaganda, demanen als parents quin d'aquests tractaments desitgen per al seu difunt, i quan els uns i els altres s'han posat d'acord en el preu, es tornen a la casa els familiars, deixant el mort en mans dels embalsamadors. Així és com es realitza e l'embalsamament més sumptuós:

Primer, servint-se d'un ganxo de ferro que introdueixen per les finestres nasals, extreuen el cervell, però no en la seva totalitat, doncs una part d'ell queda dissolt per les substàncies medicinals que s'injecten.

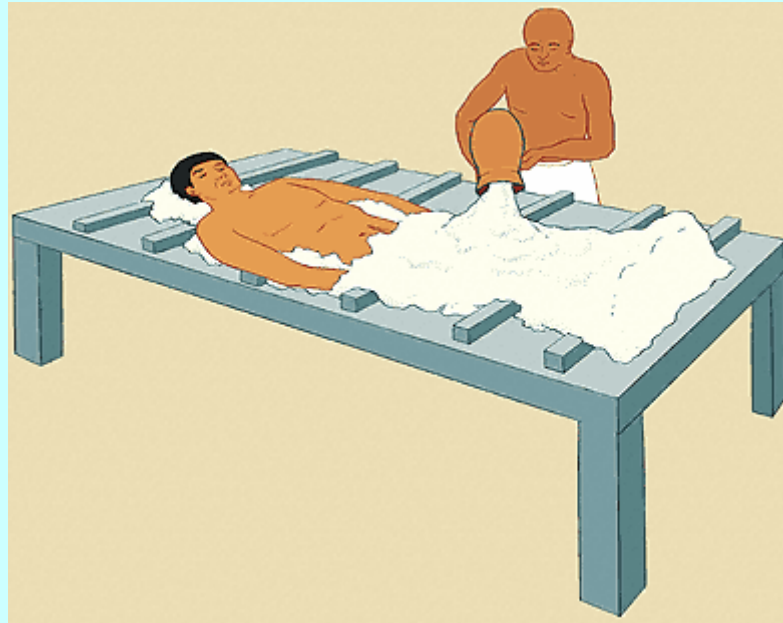
Seguidament, amb un afilat ganivet de pedra tallant d'Etiòpia es practica al cadàver una incisió en el flanc esquerre i s'extreuen les vísceres. Una vegada netejades i ruixades amb vi de palmell, les polvoritzen amb espècies mòltes.

Després emplen el ventre amb mirra pura triturada, finíssima càsia i tota classe de sahumers, excepte encens, i ho tornen a cosir.

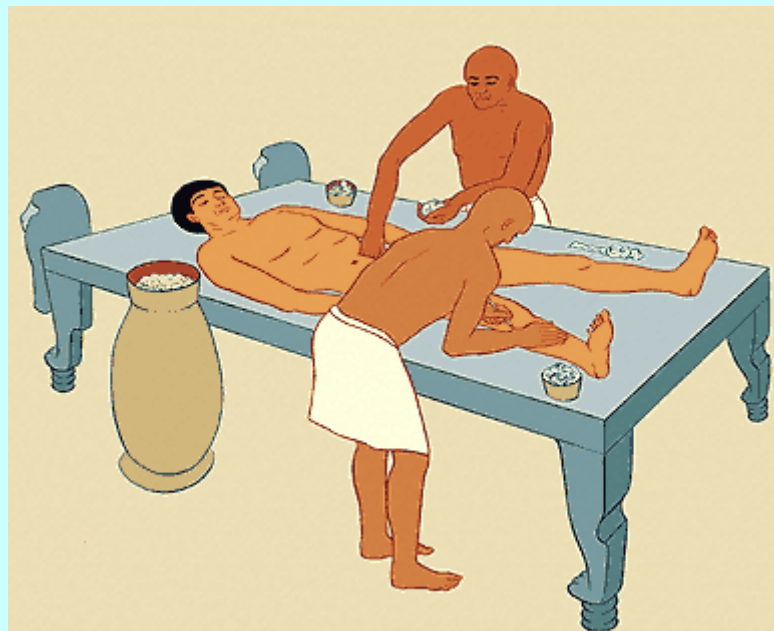
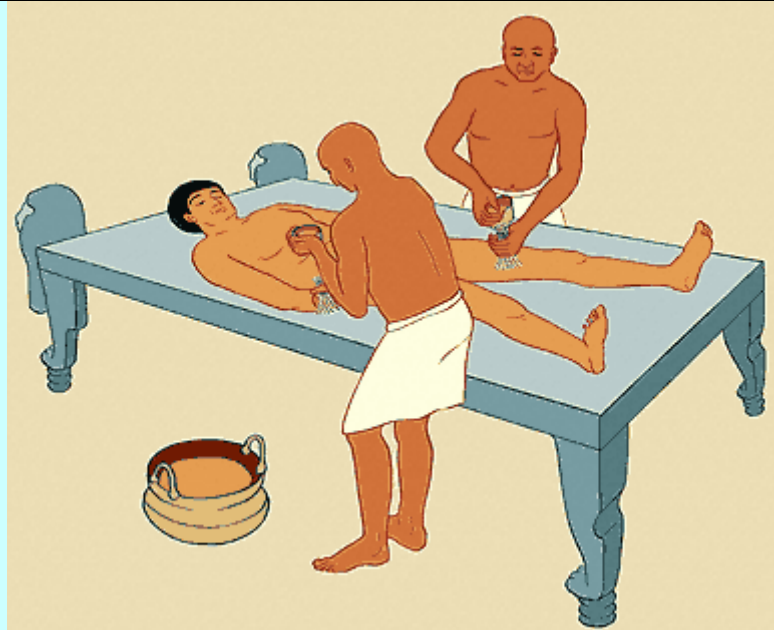

Després ho submergeixen en un recipient ple de natró (solució de carbonat sòdic), deixant-lo submergit per espai de setanta dies, però no més, doncs en cas contrari la solució atacaria massa la carn.

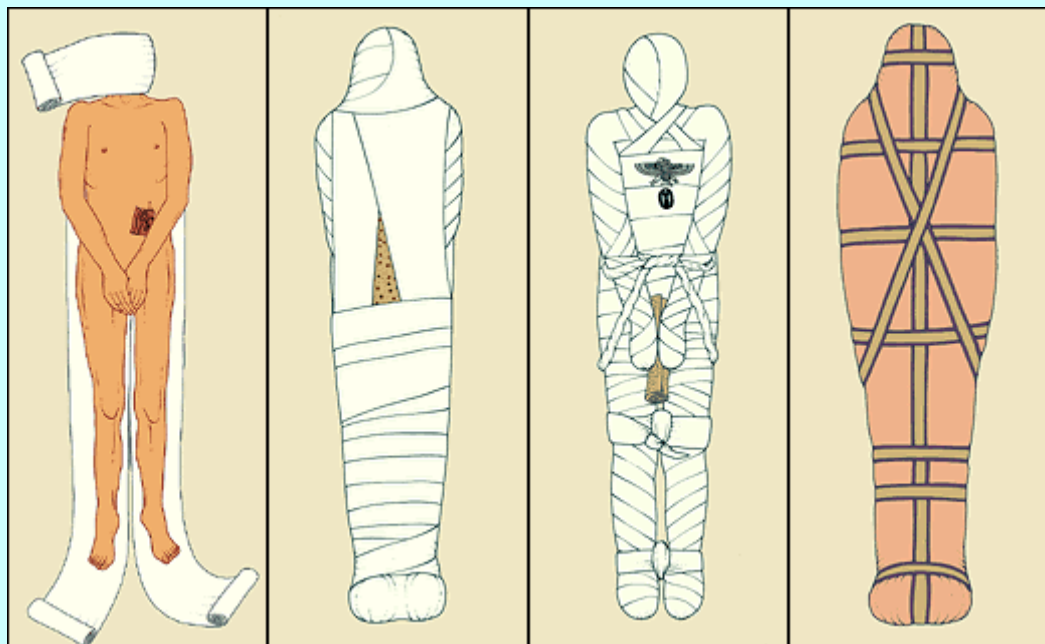

Passat aquest temps es treu de nou el cos, ho renten bé, i li omplen el ventre amb serrí de fusta.

Els operadors ajunten fortament les cames del cadàver, ho creuen de braços, procedint tot seguit a embolicar-lo totalment, també la cara, amb una infinitat de benes impregnades de goma que els egipcis usen generalment a manera de cola.

Llavors els familiars es duen el cadàver a casa i ho fiquen dintre d'un taüt de fusta de forma humana, i quan ja està dintre del fèretre, ho acosten dempeus contra la paret en l'habitació del difunt. Aquest és el mètode més car de preservació del cadàver.

Però el mort dels quals no vulguin gastar tant i escullin el segon model, deu contentar-se amb el tractament següent:

Els embalsamador omplen unes xeringues amb oli de cedre que injecten en el cos, però sense practicar-li cap incisió ni retirar els intestins, sinó que ho introdueixen per l'orifici anal que després obstrueixen per a evitar la sortida de l'oli. Després d'aquesta manipulació roman el cos en el natró els dies corresponents, i al final d'aquest període deixen que s'escorri l'oli, el qual ha tingut la virtut de dissoldre l'estómac i les entranyes i els arrossega a l'exterior. Mentrestant la carn ha estat també atacada en gran part i dissolta per la solució sòdica, de manera que el cadàver s'ha quedat gairebé en la pell i els ossos. Quan això succeeix, retornen el cadàver a la família i no es preocupen d'ell.

L'embalsamament de tercera classe al que recorren els menys afortunats, és el següent:

Li netegen els budells a força de lavatives, ho adoben amb natró durant setanta dies, ho assequen al sol i sense més requisits es retorna a la família”.

